Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 15 september 2021 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H. Huttinga
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer G.P. Rink, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders, de heer J. Otter
De commissieleden	:	de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer E.J. Gels (VVD), de heer J.H. Koops (D66), mevrouw M. Stulp (D66), de heer R.R. Pruisscher (ChristenUnie), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer A. de Vries (PvdA), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer W.L.H. Moinat (SP), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer D.H. van Dijken (CDA), mevrouw M. Hekhuis (Wakker Emmen), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer H. van der Velde (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), de heer M. Klaver (Wakker Emmen), mevrouw M. Kuhl (PVV), de heer K. Bosma (PVV), de heer R.S. de Jong (FvD), mevrouw A. Poppen (FvD), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), de heer M.P. Hornis (50PLUS)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom.
Wakker Emmen zag dat bij ingekomen stuk 11R de bijlage (‘Jaarverslag Ombudsman sociaal domein’) ontbrak en pas deze ochtend werd toegevoegd. De fractie verzoekt dit stuk opnieuw te agenderen voor de oktobervergadering.
Voorzitter Huttinga zegt dit toe. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Losse mededelingen
Wethouder Otter meldt dat de herijking van de Visie Rensenpark dit najaar wordt uitgewerkt. Op 28 september is een raadsinformatiesessie over de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, de uitnodiging volgt. In december volgt een C-discussie in de commissie. Voor de herontwikkeling Biochron en de herinrichting entreezone loopt de aanbesteding. De inschrijvingen zijn op 9 september ontvangen, in oktober komen B&W hierop terug. In het Rensenpark is een mini-klimpark voor oudere kinderen aangelegd, het amfitheater voor kleine openluchtoptredens is bijna gereed. Beide zijn gefinancierd uit het JAR- en VSB-fonds.
Wethouder Rink heeft gezien de roosterproblemen in de zomer met de Wmo-aanbieders volop ingezet op het rondkrijgen van de planning. De personele bezetting is een uitdaging. Vooraf waren de cliënten al ingelicht dat er her en der werd geschoven met de uren. Voorts zijn wervingsacties opgezet via vacatures, samenwerking met Menso plus een stand bij Alles Kids om ouders te werven. Dat is niet helemaal ingevuld, zodat met uren is geschoven, met tijdelijk minder zorgmedewerkers aan huis. Dat lijkt nu structureler te worden: aanvragers met beschikking moeten een tijdlang wachten op huishoudelijke hulp. Voor urgente gevallen komt in nauwe samenspraak met De Toegang een oplossing. De Emmense situatie is iets beter dan elders, waar wachtlijsten gelden met zelfs stopzetting van toewijzing. In 2019 startte de Horecavisie met een C-discussie. Na de coronaperiode, met veel impact voor de sector, is het proces opnieuw opgestart door samen met

Koninklijke Horeca Nederland de ontwikkelingen sinds 2019 te bekijken. Het college hoopt in de loop van 2023 alsnog met de Horecavisie ter vaststelling naar de raad te komen.
Wethouder Schrik meldt de behandeling van het programmaplan Duurzaamheid, Energie en Klimaat in het college. De raad is al uitgenodigd voor de informatiebijeenkomst op 6 oktober; daar wordt ingegaan op de vele lopende acties en projecten.

2A. Stand van zaken opvang vluchtelingen

Burgemeester Van Oosterhout memoreert dat eind augustus de vraag van het Rijk kwam of Veiligheidsregio Drenthe/Emmen wilde meewerken als overlooplocatie van Ter Apel, gezien de schrijnende situatie daar. Uiteindelijk is die locatie in Zoutkamp (Het Hogeland) gevonden. De vraag naar Emmen als transitlocatie voor veel vluchtelingen richting Ter Apel was niet vreemd. De gemeente Emmen deed al heel veel op dit gebied: de (recent uitgebreide) COA-gezinslocatie, de meerdere aanbiedingen voor crisisnoodopvang, het stationsgebied als transitlocatie met de nodige overlast van dien, tijdelijk onderdak voor de BRP-vluchtelingenregistratiestraat voor buurgemeente Westerwolde en de opvang van Oekraïense vluchtelingen. B&W hebben eind augustus het dilemma afgewogen tussen de gastvrije (buur)gemeente zijn en de nodige, al geleverde inspanningen. Inrichting van een overlooplocatie zou het nodige betekenen, terwijl er in Emmen geen locatie beschikbaar was. Al met al besloot het college om niet in te gaan op het verzoek van het Rijk. De locatie in Zoutkamp levert nu al problemen op vanwege het gebrek aan uitstroom naar Ter Apel. De Veiligheidsregio's werken hard om die stroom weer op gang te brengen, maar het is complex de 15.000 statushouders in het AZC naar een woning te krijgen. Een provinciale werkgroep trekt daar nu aan. Tegelijkertijd is bij de VNG, dus ook in Emmen, de termijn voor crisisnoodopvang van 1 oktober verlengd naar tot 1 januari voor het dubbele aantal vluchtelingen (450 per veiligheidsregio), naast de locatie Zoutkamp. Hiertoe heeft de VNG een bestuursakkoord gesloten met het Rijk, onder de voorwaarde dat 1 januari de einddatum is. B&W achten de huisvesting het aantal van 40-50 voor Emmen realiseerbaar. De nood in Drenthe is inmiddels hoog aan het worden. Dinsdag overlegt het college verder over een nieuwe opvanglocatie voor de 40-50 vluchtelingen, waarna de betreffende EOP, omwonenden en politie etc. hierover worden geïnformeerd.
Wethouder Wanders verwacht de oude Esdal-locatie (Angelsloërdijk) voor de additionele opvang van Oekraïners (170 bedden) per 5 oktober operationeel te krijgen. De direct omwonenden zijn geïnformeerd, zij worden net als de raad uitgenodigd voor een inloop. De personele bezetting is een uitdaging. De locatiemanagers worden gekoppeld aan de ervaren medewerkers die al in het voormalige Fletcher hebben gewerkt. De totale inzet in Nederland is nu 62.000 bedden voor Oekraïners. De bezetting is nu al 97%. Met de te verwachte instroom moet dit aantal worden opgeplust naar de (eerder met de VNG afgesproken) 75.000. Na de zomer is de school voor vluchtelingenkinderen samen met het ECH (onderwijs voor anderstaligen) verplaatst naar de oude Triantha-locatie (Bargeres). Na twee dagen gaf het slechte weer wat onrust vanwege te weinig beschikbare vrijwilligers voor de fietscursussen. Inmiddels zijn er extra vrijwilligers ingezet en lopen die cursussen prima.
Wakker Emmen weet dat het college verrast was door het verzoek van het Rijk inzake de overlooplocatie. Wat is sindsdien veranderd?
Burgemeester Van Oosterhout vertelt dat in de media ineens het bericht opdook dat de gemeente Emmen had ingestemd met het rijksverzoek. Dit tot grote verrassing voor het college, dat wel sec bekend was met het verzoek. Nog steeds is onduidelijk waar dit bericht vandaan kwam.
D66 is verbaasd dat de commissie alleen vragen mag stellen en niet uitgebreid kan reageren. Dit is niet de juiste manier van debatteren. Liever ziet D66 dit terugkeren als bespreekstuk.
Voorzitter Huttinga zegt dat de commissie over haar eigen agenda gaat. Indien gewenst keert de brief op een volgende commissieagenda terug. Volgens de orde kunnen bij mededelingen alleen vragen worden gesteld, er is geen ruimte voor discussie.
D66 informeert waarom de raad niet bij dit besluit over de overlooplocatie is betrokken en waar het mandaat ligt. Hoe kan de impact van een overlooplocatie als groot zijn ingeschat, terwijl die

voorheen nooit heeft bestaan en er de afgelopen jaren in Emmen nauwelijks klachten waren over AZC's en andere opvang? Hoe konden B&W in enkele dagen tijd concluderen dat er geen geschikte overlooplocatie was? Zoutkamp gebruikt tenten: die waren toch gemakkelijk naast het bestaande AZC Emmen te plaatsen of bijvoorbeeld op het parkeerterrein Schapenveenweg?
Burgemeester Van Oosterhout antwoordt dat het aan het college als dagelijks bestuur is om een standpunt in te nemen over de overlooplocaties, net als bij crisisnoodopvang. Na hun besluit informeren B&W de raad. Dat goed onderbouwde besluit is snel genomen: er was door de enorme tijdsdruk geen uitgebreid locatieonderzoek of een uitvoerig raadsdebat mogelijk. In vervolg op het collegebesluit is het aan de raad om eventueel anders te oordelen. De tentenkampen in Zoutkamp staan op defensieterrein, wat eenvoudiger te realiseren is dan in Emmen, dat niet over zo'n terrein beschikt. Bovendien zijn er de nodige ruimtelijke gevolgen. Conclusie was dat er geen mogelijkheden zijn voor een overlooplocatie in Emmen.
D66 begrijpt de tijdsdruk. Anderzijds had het COA liever een week gewacht op Emmen dan de ontvangen afwijzing. Daar hadden B&W meer tijd voor kunnen nemen. D66 vindt dit niet de juiste gang van zaken. Heeft het college op enig moment in enig overleg gevraagd om van vluchtelingen alleen kinderen en vrouwen te huisvesten in Emmen? Zijn ook mannelijke alleenstaanden welkom? Hoeveel uitgeprocedeerde asielzoekers vangt Emmen op? Dat aantal valt mee en op de BRP-straten zijn alleen ambtenaren aanwezig, geen statushouders. Zijn in Emmen op enig moment andere locaties geweest waar alleen Oekraïners mochten worden opgevangen? Wanneer gaat Emmen aan de slag met een permanente oplossing voor de meest kwetsbaren in de gemeente? Hoeveel statushouders wachten in Emmen op dit moment op een woning en is dit proces te versnellen?
Burgemeester Van Oosterhout wijst erop dat dit allemaal relevante vragen zijn, maar niet het agendapunt 'actuele stand van zaken vluchtelingen' betreffen.
Voorzitter Huttinga probeert het aantal vragen te beperken, maar wil ook enige ruimte hiervoor geven. Het college geeft immers met zijn brief zelf de aanleiding voor dit soort vragen.
Burgemeester Van Oosterhout is bereid de raad later te informeren over de meer algemene vragen in een volgende vergadering of per brief.
PvdA beluistert enkele overwegingen die vooral met beschikbare locaties te maken hebben. In hoeverre waren van tevoren de voorwaarden bij het rijksverzoek bekend?
Burgemeester Van Oosterhout antwoordt dat die in hoofdlijnen globaal bekend waren. Toen al was het college terughoudend; al overleggend met het Rijk kwamen meer details boven tafel.
PvdA vraagt naar de voorwaarden die bij voorbaat zorgden voor die terughoudendheid. Had het college daarna geen mogelijkheden meer om aan bepaalde knoppen te draaien?
Volgens **burgemeester Van Oosterhout** was een van de zwaarwegende punten voor B&W het aantal van 500 met een lastig te controleren instroom op een nog niet voorhanden zijnde locatie, en dat boven op een (goed draaiende) AZC met 600-700 personen. Vanwege deze grote impact is besloten geen nadere locatiemogelijkheden te verkennen. Dat beeld van het college hierover eind augustus wijkt overigens niet af zoals de huidige opvangsituatie in Zoutkamp is.
CDA vraagt zich toch af waarom het rijksverzoek vooraf niet is voorgelegd aan en besproken met de kaderstellende gemeenteraad in een spoedzitting. Dan had het college in elk geval het standpunt van de raad geweten. B&W zeggen veel te doen, maar vonden het tegelijk onacceptabel dat in Ter Apel honderden vluchtelingen buiten sliepen. Waarom is toentertijd niet besloten om meer te doen in de crisisopvang? Na het bestuursakkoord gaan B&W wél hieraan bijdragen voor 40-50 personen.
Burgemeester Van Oosterhout antwoordt dat het college eerst tot een eigenstandige afweging wilde komen. Men had de raad kunnen betrekken, maar die consultering zou een wat overbodige stap zijn. Bovendien was er grote tijdsdruk. Ook als de raad meteen bijeen was gekomen, had zij heel veel vragen gehad die B&W eerst hadden moeten uitwerken. Over de locatie Zoutkamp moest de gemeente Het Hogeland ook binnen 48 uur beslissen. In Drents verband is de mening dat er provinciebreed tot 1 oktober genoeg inspanningen waren verricht voor crisisopvang, met name in Veenhuizen. Verlenging van de crisisopvang tot 1 januari is een andere situatie, waarbij elke

Drentse gemeente apart wordt aangeslagen voor haar aandeel in het totaal van 450 plekken. Oost- en Noord-Nederland bieden daarnaast al bovengemiddeld veel opvang.
ChristenUnie brengt in dat hetzelfde verzoek ook bij de kerken in Drenthe/Emmen is ingediend. Nog hetzelfde weekend stampte de Emmense Bethelkerk een opvanglocatie uit de grond. De ervaringen van die vrijwilligers waren hartverwarmend. Inmiddels zijn die vluchtelingen daar vertrokken. Graag een reflectie op het werkbezoek daar door de burgemeester.
Burgemeester Van Oosterhout vindt het bewonderenswaardig hoe de kerkelijke vrijwilligers die klus bij een ingewikkelde populatie hebben geklaard, zowel in Emmen als elders in Noord-Nederland. De contacten met het kerkbestuur lopen goed. Die extra opvang heeft goed geholpen. Hopelijk zijn ook andere maatschappelijke instellingen bereid opvang te regelen.
PVV maakt zich zorgen over de wildgroei en versplintering van opvanglocaties, zoals de Bethelkerk. Wordt zo'n locatie getoetst op brandveiligheid? Zijn er voorschriften voor douches en toiletten? Moeten daar verplicht professionele hulpverleners aanwezig zijn? Geeft de gemeente een vergunning af voor opvang en is die tijdelijk of permanent? Tot slot verzoekt de PVV het college de raad voortaan mee te nemen in komende opvangbesluiten.
Burgemeester Van Oosterhout waardeert het kerkelijke initiatief zeer, net als andere vrijwillige aanvullende opvang, want de overheden hebben het erg moeilijk die voldoende te realiseren. Kerken waren in de jaren tachtig al een veilige haven voor vluchtelingen. Van tevoren heeft het kerkbestuur overlegd met het college, dat meekijkt met de brandveiligheid. De gemeente geeft geen specifieke vergunning af; wel gelden communicatie en (brand)veiligheid als randvoorwaarden.
PVV weet dat bij de Bethelkerk al na één dag een incident is geweest, waarna enkele asielzoekers zijn teruggestuurd naar Ter Apel. Dit vraagt om professionele hulpverleners op een opvanglocatie en die zijn er op dit moment niet.
Burgemeester Van Oosterhout zegt dat ook in een professionele COA-setting incidenten voorkomen. Er vond in de Bethelkerk één incident plaats. Hierop hebben politie en de burgemeester heel snel geacteerd. Dat sec is geen argument om alleen te pleiten voor professionele hulpverlening. Het gros daarvan komt uit een warm vrijwilligershart en dat is voor deze tijdelijke opvang voldoende.
FvD dient in later stadium nog 27 schriftelijke artikel 38-vragen in. Uit eigen enquête in de omgeving van de Bethelkerk kwamen zeer wisselende reacties, van zeer negatief tot zeer positief. De respons is te gering voor een definitieve conclusie. Verzoek is om de hele vluchtelingenhulp beter bespreekbaar te maken met de raad. Waar vindt de extra crisisopvang tot 1 januari plaats? Gezien de berichten over terugkerende Oekraïners: vindt er bij de opvang in het Esdal-pand meer instroom of meer uitstroom plaats?
Wethouder Wanders weet zo de landelijke cijfers niet. De bedden die de gemeente heeft gerealiseerd, zijn landelijk voor 97% bezet en dat zal binnenkort 100% zijn. In de zomer is veel particuliere opvang beëindigd omdat de opvangers niet wisten dat de oorlog zo lang zou duren. Deze vluchtelingen zijn de opvanglocaties in gestroomd. Er is nog steeds dagelijks verkeer uit Oekraïne, daarnaast keren ook de nodige personen terug. Er bevinden zich nog heel veel vluchtelingen bij de Poolse grens. Hoe langer de oorlog duurt, des te groter lijkt hun wens om een ander heenkomen te zoeken. Vandaar dat in het beoogde totaalcijfer van 75.000 een buffer is opgenomen.
Burgemeester Van Oosterhout vult aan dat het college 20 september een besluit neemt over de locatie voor de Emmense crisisnoodopvang.
VVD is content met de door B&W gevolgde procedure en de uitkomst. Wordt het komende collegebesluit nog teruggekoppeld met de raad?
Burgemeester Van Oosterhout zal de raad daarover informeren. Het besluit sec is een collegebevoegdheid.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

Mevrouw Abdulahi (inwoner) zag in de zomer in een Londens museum verbrande kurk, die witte mensen gebruikten om het gezicht zwart te maken voor publieke optredens in theaters en op tv. Het imiteren en ridiculiseren van zwarte mensen gaf witte mensen een superieur gevoel. Gelukkig is deze racistische traditie geen onderdeel meer van de Anglosaksische samenleving en alleen nog in musea te zien. Des te opmerkelijker dat een vergelijkbare traditie, het Sinterklaasfeest, met zwarte schmink nog steeds grootschalig bestaat in Nederland en Emmen, waarbij men het knechtje van de superieure witte Goedheiligman speelt. Geen enkele Nederlander heeft daarbij een racistische intentie: men denkt al zijn hele leven een onschuldig kinderfeest te vieren. Mevrouw Abdulahi vierde zelf met haar man het Sinterklaasfeest mee met de kinderen. Toch voelde zij zich er altijd al ongemakkelijk bij. Zwart schminken van witte mensen komt kwetsend over door de pijnlijke historische lading. Elk jaar krijgen zij of haar kinderen weer 'Hé, Zwarte Piet!' naar hun hoofd geslingerd. Wie dat zelf niet meemaakt, kan zich dit gevoel niet voorstellen. Veel (grote) gemeenten hebben Zwarte Piet afgeschaft bij de intocht, zonder probleem. In Noord- en Oost-Nederland zijn de gemeenten terughoudender, ook Emmen. Mevrouw Abdulahi hoopt dat steeds meer mensen zien dat Zwarte Piet wel degelijk een racistische lading heeft. Maar mensen die hierdoor gekwetst worden, zeggen dit niet zomaar. Hun gevoel is oprecht. De voorstanders tevreden houden is niet de oplossing. Waarom de gekwetste mensen in Emmen nog langer pesten? De enige goede oplossing is directe afschaffing van Zwarte Piet bij de Emmense intocht en een goed alternatief hiervoor. Het lijkt mevrouw Abdulahi zelf leuk hierover mee te denken, voor een fantastisch mooi feest voor alle kinderen.
D66 vindt het bijzonder moedig dat mevrouw Abdulahi dit verhaal houdt, zeker in de raadszaal. Heeft zij het gevoel gehoord te worden in haar gesprek met het college? Zij wil graag meedenken voor een mooi Sinterklaasfeest voor iedereen. Heeft zij daar concrete plannen voor ingediend?
Mevrouw Abdulahi heeft geen verwachtingen bij de uitkomst van het overleg met het college, al is dat soms pijnlijk om vast te stellen. Zij heeft haar zegje gedaan en blijft dat doen. Het college 'neemt het aanbod mee', maar mevrouw Abdulahi heeft geen idee wat hiermee gebeurt. Zij is nog steeds in afwachting van hopelijk een goede actie hierop.

Mevrouw Veltman (vrijwilligster Stichting Cho 50+) doet beroep op de raadsleden die wel af en toe komen voor een werkbezoek, maar velen weten niet wat Cho 50+ doet. Men wil de eenzaamheid bij ouderen weghalen door een huiselijke sfeer te bieden, als aanvulling op andere ouderenstichtingen. Tijdens Kerst en Oud & Nieuw is Cho 50+ geopend. Men gaat ook bij mensen thuis langs – zelfs in coronatijd op gepaste afstand of telefonisch. De stichting is altijd bereikbaar voor een praatje of probleem en wordt ondersteund door Sedna en AtHomeFirst. De steun van de gemeente is vrijwel niet te zien: dit zou meer moeten. Van de zeventien zijn nog maar vijf vrijwilligers over, deels door personeelsgebrek. Cho 50+ wil de hele raad uitnodigen om te komen kijken wat men in het Rensenpark doet en waar men voor staat.
Voorzitter Huttinga zal kijken hoe die bijeenkomst het beste is te organiseren. De griffie zal een concrete uitnodiging van Cho 50+ doorsturen naar de raad.
FvD informeert wat voor ondersteuning Cho 50+ wenst.
Mevrouw Veltman vraagt om meer aandacht en eventueel een vrijwilligersvergoeding van de gemeente ten behoeve een daguitje. Zij krijgen namelijk heel veel op hun schouders.
50PLUS vraagt hoeveel mensen bij Cho 50+ zijn aangesloten en hoeveel ouderen men ontvangt.
Mevrouw Veltman antwoordt dat Cho 50 'vrienden' heeft, zo'n 1.100 leden. De ene dag zijn er bij livemuziek meer ouderen aanwezig (150), een andere dag minder (100).
50PLUS complimenteert Cho 50+ dat die dit allemaal met slechts vijf vrijwilligers doet.
PvdA gaat graag in op de uitnodiging.

Mevrouw De Jonge (assistent-coördinator Netwerk Dementie Drenthe (NDD)) zegt dat NDD verbindingen legt om de toegang tot Drentse dementiezorg te optimaliseren. De belangrijkste

speerpunten zijn verbinden, kwaliteit en vindbaarheid. Aangesloten zijn de provincie, de gemeenten, GGZ Drenthe, verplegings- en verzorgingsinstellingen, ziekenhuizen, welzijns- en dagbestedingslocaties, Odense-huizen en Alzheimer Drenthe. Bij dementie nemen geestelijke vermogens ernstig af waardoor dagelijkse handelingen minder goed of niet meer zijn uit te voeren. Meest voorkomende ziektebeelden zijn Alzheimer (70%) en vasculaire dementie (16%). Dementie is ongeneeslijk, uiteindelijk overlijden patiënten eraan na gemiddeld 6,5 jaar. Het is een ingewikkelde en ingrijpende hersenziekte. De dementiescan per gemeente kan een mooi hulpmiddel zijn. Binnenkort gaat een werkgroep die bij de Drentse gemeenten uitvoeren op thema's als bewustwording, ondersteuning van mantelzorgers, respijtzorg zoals dagbesteding of logeerzorg, migranten en verwarde-personen-beleid. Van de 290.000 lijders aan dementie is ongeveer de helft jonger dan 65 jaar. Erkenning duurt lang: volgens twee derde van de mantelzorgers duurt het langer dan één jaar eer er een diagnose is. Mevrouw De Jonge vraagt ten slotte aandacht voor de Werelddementiedag op 21 september en laat een badge uitdelen als attentie.
Voorzitter Huttinga zegt dat het niet gebruikelijk is zonder overleg met de griffie, maar staat dit bij wijze van uitzondering toe.
50PLUS had dit aan de griffier doorgegeven.
Volgens **voorzitter Huttinga** had de griffie begrepen dat dit na de vergadering zou plaatsvinden.
CDA is erg benieuwd naar de dementiescan en verzoekt die naar de raad te verspreiden.
Wakker Emmen zegt dank voor het vurige betoog en vraagt of het NDD ook aanwezig is op de Dag van de Ouderen, 5 oktober in Van der Valk Emmen met een informatiemarkt.
Mevrouw De Jonge bevestigt dit. De casemanagers dementie zullen daar in elk geval present zijn.

5. Rondvraag

VVD heeft twee vragen. 1) Gezien de vele onduidelijkheden en mutaties in het reclamebeleid wacht de fractie nog op de B&W-reactie op eerdere rondvragen over 'wildplakken', spandoeken boven toegangswegen en reclame-uitingen op nutsvoorzieningen. Het lijkt tijd voor een herijkte of nieuwe reclameverordening met duidelijke richtlijnen voor handhaving. Wanneer is die te verwachten? 2) De eerste faillissementen in de tuinbouw dienen zich aan. Is er contact met de provincie of het Rijk over bijvoorbeeld een noodfonds? Het lijkt zeer gewenst de lokale tuinbouw overeind te houden, zeker vanwege de belangrijke werkgelegenheid daar.
Wethouder Otter constateert zelf ook een wildgroei aan wildplakken. De een betaalt voor reclame, de ander niet. Een en ander wordt meegenomen in de APV-herziening eind 2022/begin 2023. Het is niet eenvoudig dit sluitend te regelen, mede gezien de verantwoordelijkheden. Of het hele reclamebeleid in een verordening komt te zitten, is dus nog even de vraag.
Wethouder Schrik meldt het faillissement van een tuinbouwbedrijf vanwege tegenvallende bloemenprijzen en extreem hoge gasprijzen. De glastuinbouw in Erica en Klazienaveen voelt de impact zeer, afhankelijk van de (on)belichte teelt, type energiecontract, inzet op WKK en mogelijke teruglevering op het net. De gemeente probeert de sector te ondersteunen via subsidie voor verduurzaming en innovatie. De 14 grootste (glas)tuinbouwgemeenten in het land, waaronder Emmen, sturen op zeer korte termijn een brandbrief naar de minister.

PvdA heeft drie vragen. 1) Hoe staat het met de lokale MKB- en grote (industriële) bedrijven die heel veel last hebben van de hoge energieprijzen? Hebben B&W deze goed in beeld? 2) Bij de Kadernota vroeg de PvdA aandacht van het college voor een plan van aanpak rond de stijgende kosten van energie, de auto en levensonderhoud. In augustus was de inflatie 10% en die blijft de pan uit rijzen. De fractie maakt zich grote zorgen. Hoe ver zijn B&W met het plan? Wanneer wordt de aanvullende energietoeslag van 500 euro uitbetaald? 3) De matrixborden met snelheidswijzers zijn niet altijd storingsvrij. Is het doel alleen bewustwording? Het tonen van de snelheid sec helpt in de praktijk niet, vooral niet op de Hondsrugweg (topsnelheden op het tracé KFC tot McDonald's). Ook bereiken de fractie diverse klachten over voertuigen met omgebouwde uitlaten die zoveel

mogelijk herrie produceren. Zijn die klachten bekend bij B&W en politie en is hiertegen op te treden?
CDA wijst in aanvulling op de PvdA op de energiecrisis met prijzen die door het dak gaan. Helpen de maatregelen op Prinsjesdag en acties van de Europese Commissie nou echt de middeninkomens, mensen in de schuldhulpsanering en lokale bakkers? Hoe gaan B&W dit aanpakken? Wellicht is een aparte raadsinformatiebijeenkomst hierover mogelijk?
PVV vraagt of alle rechthebbende inwoners de eerste energietoeslag al hebben ontvangen. Is er al een start gemaakt met de uitkering van de aanvullende toeslag? Zo nee, waarom niet?
50PLUS hoorde de minister van Energie en Klimaat stellen dat geen enkele inwoner in de problemen moet komen. Wat gaat het college doen vóórdat mensen in de problemen komen?
Wethouder Rink antwoordt dat de mate van energieproblematiek bij lokale bedrijven vooral afhangt van het soort energiecontract. Er lopen contacten met veel (energie-intensieve) bedrijven, zoals Gieterij Rademakers. Verzoek aan al die bedrijven, en aan de raadscommissie, is om vragen of signalen door te geven aan economie@emmen.nl. Modezaken met warmtegordijnen voor de deuren worden al geconfronteerd met vervijfvoudiging van de energierekening zonder extra omzet. Het college heeft nog geen pasklare oplossing, men sluit zich aan bij de meerdere brandbrieven die onderweg zijn of binnenkort gaan naar het Rijk.
Wethouder Wanders ziet de prijsontwikkelingen na de zomer van zorgelijk naar hoge nood gaan. Energievoorschotnota's stijgen tot 1,5 keer het niveau van een maximale hypotheek en in Groningen en Drenthe dreigen 72.000 mensen, in Nederland ruim een miljoen mensen, in grote problemen te komen. Het college is bezig met een noodfonds, te combineren met zzp'ers, de middenstand en maatregelen van Taskforce Energie en Emmen Geeft Energie. De omvang van het probleem maakt duidelijk hoe weinig gemeenten feitelijk kunnen doen om te zorgen dat mensen de hele winter doorkomen. Zo heeft de gemeente Enschede een noodfonds van 1 miljoen, maar daarmee zijn 1.000 inwoners voor maar vier à zes weken te helpen. Ook de energietoeslag van het Rijk is een zeer tijdelijk instrument. Op allerlei manieren proberen B&W via diverse bronnen de kabinetsplannen te achterhalen. De minister onderhandelt dagelijks met energiebedrijven over een prijsplafond, maar de kleine maatschappijen kunnen dit pas in januari invoeren. Dit baart grote zorgen: niet alleen nu, ook voor de schuldhulpverlening op termijn. Hopelijk komt het Rijk met een structurele oplossing om de gevolgen ten minste te dempen. Het college probeert afspraken te maken met schuldeisers om huisuitzettingen of afsluitingen te voorkomen: hopelijk komen hier landelijke afspraken over om willekeur te voorkomen. Op 12 september hadden 5.625 huishoudens de energietoeslag uitbetaald gekregen, met 663 aanvragen in behandeling. Onder de 7.800 rechthebbende huishoudens zitten ook niet-zelfstandig wonende mensen. Het aantal rechthebbenden zal dus lager liggen. De gemeente heeft nu 75-80% van de doelgroep bereikt. Met een campagne wordt verder geactiveerd om een aanvraag te doen, juist ook als inwoners denken er niet voor in aanmerking te komen. De aanvraagtermijn wordt verlengd tot maart 2023. Hopelijk is de aanvullende toeslag dan nog deze maand (automatisch) uit te betalen voor het eerste segment (bijstandsgerechtigden e.d.). Het aantal betalingsachterstanden stijgt licht. Er komen iets meer ondersteuningsvragen binnen bij het Geldloket. B&W willen gezien de vele ontwikkelingen de raad binnenkort uitnodigen voor een aparte bijpraatsessie.
Wethouder Otter laat de vragen over de matrixborden schriftelijk beantwoorden.

Wakker Emmen heeft twee vragen. 1) Bij de Kadernota haalde de fractie de zorgelijke staat van onderhoud aan in het Rensenpark. Er zijn signalen over de slechte staat van de zitbankjes: er is zelfs een festivalbezoeker door een bankje gezakt. De houten afscheidingen langs de paden zijn in slechte staat. Welk onderhoud staat gepland de komende tijd? 2) Area Reiniging stuurde onlangs een luxe boekwerk over het bedrijf. Dit was niet eenmalig: de Stichting Veiligheidszorg kwam ook met een minitablet. Zijn er richtlijnen voor dit soort gemeentelijke informatievoorziening?
Wethouder Otter weet van de matige onderhoudsstaat van de bankjes in het Rensenpark, mede veroorzaakt door vandalisme. Area en Toolbox zijn begonnen met reparatiewerk van de kapotte

bankjes. Er stonden nog uit de dierenparkperiode wel heel veel bankjes, dus niet alle komen weer terug. Ook wordt bekeken in hoeverre de slecht uitziende houten afscheidingen met cementplaten erachter (geen asbest, dus) zijn weg te halen. Naast deze urgente aanpak vindt een inventarisatie plaats, die mogelijk onderdeel wordt van de herijking van de parkvisie. Over het algemeen gaat Area sober en doelmatig te werk. Het college verbaasde zich net als Hoogeveen ook over het vrij luxe Area-boekwerk met 200 pagina's, alleen om de raad te informeren. Area had de gemeenteraad ook anders kunnen informeren, bijvoorbeeld in een werkbezoek. De heer Otter zal dit in de eerstvolgende aandeelhoudersvergadering aan de orde stellen.

50PLUS vraagt gezien de grote druk op de woningmarkt en de nieuwe Woonvisie om een informatiebijeenkomst waar de woningbouwcorporaties een en ander kunnen toelichten.
Wethouder Otter brengt het verzoek over aan de corporaties, die hier hopelijk gehoor aan geven.

PVV hoorde de heer Koops van D66 in de raadsvergadering van 2 juni de opmerking 'bruinrechts' maken tegen een collega. Dit soort associaties met fascisme en nazisme horen niet thuis in de raadszaal. De PVV heeft hierover 3 juni een mail gestuurd naar de burgemeester. Komt er een terugkoppeling van diens gesprek met de heer Koops? Vindt de burgemeester dit soort bewoordingen passend c.q. toelaatbaar in een raadsvergadering?
Burgemeester Van Oosterhout zegt dat dit aan de orde is geweest in het presidium. Dit heeft hij ook persoonlijk besproken met de heer Koops. Het betreft een grijs gebied qua toelaatbaarheid, het leidt hoe dan ook af van de inhoudelijke discussie. Een iets ander taalregister verdient de voorkeur.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken: n.v.t.

8. Bespreken A-stukken: n.v.t.
8A. Raadsvoorstel Jaarverslag klachten 2020 en 2021
FvD informeert of de bijlage daadwerkelijk alle klachten betreft. De fractie krijgt van de inwoners veel meer klachten mee.

50PLUS vraagt zich af of met zo weinig klachten niet meer binnen termijn zijn af te handelen. Dit moet 80% zijn. Graag een overzicht van het eerste halfjaar 2022 met de bereikte afhandelresultaten.

PVV is blij te zien dat het aantal klachten in 2021 met bijna 25% is afgenomen. Wel valt op dat bijna 40% van de klachten (55) gegrond wordt verklaard. Worden die ambtenaren ter verantwoording geroepen en wordt individueel bijgehouden hoeveel fouten die medewerkers maken?

CDA is blij met de behoorlijke daling in klachten. Dit zou komen door een nieuwe werkwijze en betere registratie. Kan juist corona (mede) de oorzaak zijn? Dat is elders ook zo. Hopelijk zet de dalende trend voort na 2021. Positief is dat de doorloop van klachten steeds beter gaat.

D66 is content over het delen met de raad van dit jaarverslag. Dit sluit goed aan bij de behandeling van de klachtenverordening in april jl. Met de tijdige afhandeling lijkt het beter te gaan (50% naar 72%), maar het restant van 28% is nog steeds te veel. Bovendien is het makkelijker klachten binnen de termijn te behandelen als het aantal flink lager is. D66 wil een gemeentelijk streven naar een doorlooptijd van zes in plaats van tien weken, net als de wens om vanaf 2022 klachten naar een bepaald team te herleiden. Dit maakt klachten herkenbaarder om op te sturen. Dit verslag ademt nog te veel een cultuur van navelstaren uit. Wat hebben de klachten precies opgeleverd? Komen er

verbeter- of andere teams? Hoe is van klachten te leren? Blijft de gemeente dweilen of sluit zij de kraan?

Reactie college
Burgemeester Van Oosterhout dankt voor de waardering vanuit de commissie. Het verslag bevat alleen de officieel geregistreerde klachten in brieven of e-mails. Daarnaast worden op allerlei plekken vaker klachten over de gemeentelijke dienstverlening geuit. Enkele onderdelen zijn voor versnelling vatbaar, zoals de brievenafhandeling. Hier blijft de druk op zitten. Leidinggeven aan een ambtelijke organisatie is niet ambtenaren ter verantwoording roepen of bijhouden van wie in de fout gaat. Achter de schermen is het de ambitie om hard te werken aan het op orde krijgen en houden van de dienstverlening. Dit wordt in teamverband besproken. B&W bemoeien zich niet met de bedrijfsvoering in de organisatie (methodiek, betrokken team), wel willen zij in de output minder klachten terugzien en ook meer afgehandeld binnen de termijn. Hierop wordt de gemeentesecretaris aangesproken. Het klopt dat corona een bijzondere periode is geweest. Het college is benieuwd of de positieve trend in 2022 is door te trekken. Dat zou wel moeten, B&W hebben hier goede hoop op voor deze grote gemeente. Zij hebben nooit de illusie dat het aantal klachten nul wordt.

Voorzitter Huttinga stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Raadsvoorstel Aanwijzing contactpersonen Wet open overheid
Wakker Emmen kan zich vinden in dit voorstel om dit onder te brengen bij de juridische adviseurs van JBL. Zijn er drie personen aangewezen omdat er drie verschillende bestuursorganen zijn?

Reactie college
Volgens **wethouder Otter** is voorlopig één persoon aangewezen. De voor de informatievoorziening en toegankelijkheid ingrijpende nieuwe wet is nog in de ontwikkelfase en zal nog vaker terugkeren op de raadsagenda.

Voorzitter Huttinga stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Collegebrief inzake beantwoording schriftelijke vragen ex art. 38 van dhr. Koops (D66) over datalek gemeente Emmen

Eerste termijn
D66 memoreert dat in april 2021 (contact)gegevens van 7.000 kwetsbare inwoners in de zorg- en inkomensondersteuning op straat kwamen te liggen, omdat vier BOCE-ambtenaren het slachtoffer waren van phishing. Het datalek is op 7 juli 2021 ontdekt en twee dagen later aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Waarom zijn de betrokken (kwetsbare) inwoners toen niet meteen geïnformeerd, vanuit de zorgplicht? Die inwoners hadden vervolgens ook zelf slachtoffer kunnen worden? Los daarvan had dit meteen vertrouwelijk met de raad kunnen worden gedeeld. Toch kozen B&W ervoor, te wachten op het AP-onderzoek. De onderliggende argumentatie is niet met de raad gedeeld. Pas op 21 december 2021 zijn de onderzoeksresultaten vertrouwelijk gedeeld met de raad. Opnieuw zijn de betrokken inwoners niet geïnformeerd – al was dit een van de expliciete aanwijzingen van de AP. Mogelijk is dit wel met het college afgestemd. De (royale) reactietijd op de brief voor B&W is verlengd, met een overleg tussen college en AP op 9 maart 2022. Zelfs toen zijn betrokken inwoners wederom niet geïnformeerd. Het college deed dit pas op 23 maart en informeerde de raad op 4 april jl. en dan ook nog eens met de mededeling dat B&W die inwoners pas na opdracht door de AP hadden geïnformeerd. Dus niet vanuit een gevoel van zorg of plicht. D66 blijft ook na de collegebrief op zijn schriftelijke vragen met een gevoel van onbehagen zitten. De fractie ziet graag een meer diepgaande discussie tegemoet over de omgang met inwoners in dit soort gevallen. In plaats van additionele schriftelijke vragen is gekozen voor vragen aan

collega-fracties. 1) Hoe denken zij over de ernst van deze zaak? 2) Vinden zij het gekozen tijdspad onverklaarbaar? 3) Zijn zij tevreden over de afhandeling van het datalek? 4) Moeten de verslagen van alle gesprekken tussen gemeente en de AP en het forensisch onderzoeksrapport (vertrouwelijk) met de raad worden gedeeld? 5) Hoe beoordelen zij het handelen door B&W, zeker gelet op het gedurende lange tijd onthouden van noodzakelijke informatie aan de betrokken inwoners?

Wakker Emmen ziet naar aanleiding van de collegebrief geen noodzaak hier verder op in te gaan. Waar gewerkt wordt gewerkt, worden fouten gemaakt. Waar men voor de afhandeling afhankelijk is van andere partijen, moet men zich erbij neerleggen. Voor Wakker Emmen is de kous af.

FvD vindt het datalek waarbij persoonsgegevens van inwoners op straat kwamen te liggen, bovengemiddeld ernstig. Soms moet de gemeente wachten op derden, maar gezien de gemeenteraadsverkiezingen in maart jl. is dit iets wat kennelijk niet naar buiten moest worden gebracht. De fractie vindt inzage in de gespreksverslagen tussen gemeente en AP niet interessant.

SP is het volledig eens met D66 dat deze zaak zeer ernstig en kwalijk is. Vooruitschuiven van gevoelige dossiers is prettig om tijd te kopen, maar geen oplossing: het roept juist veel meer weerstand op. Tussentijdse informatie richting raad had gemoeten, al was het alleen met aanduiding van het globale probleem en dat er hard aan gewerkt werd. De SP is voor een transparante overheid die actief toont wat zij doet en waarom. Bij de gespreksverslagen tussen gemeente en AP en het forensische rapport is niet duidelijk in hoeverre het privacygevoelige informatie betreft. Dit kan vertrouwelijk, maar dan is de vraag of dit iets toevoegt. Het is niet in een debat te gebruiken, laat staan hierop een wethouder weg te sturen. Als het juridisch wel mogelijk is, zou dit alles eventueel wel mogelijk zijn. De collegebrief beantwoordt de D66-vragen adequaat en voldoende.
D66 wilde die informatie opvragen om begrip te kweken over het lange uitstel van de communicatie richting de inwoners. Het is niet bekend of de AP heeft gevraagd hiermee te wachten.

CDA weet dat de mens zelf de zwakste schakel is in digitale beveiliging. Door gegevens op devices te bewaren, wordt die beveiliging gefrustreerd: dit is kwalijk en heel erg dom. Voor het gekozen tijdspad zal een goede verklaring zijn, al had dit sneller gekund. Nu heeft de fractie geen reden voor ontevredenheid over de afhandeling door het college. Men hoeft niet bij voorbaat de gespreksverslagen met de AP in te zien. Is die noodzaak er, dan indien nodig vertrouwelijk. De publicatie direct na de gemeenteraadsverkiezingen kwam als een goednieuwsshow over. De bewering dat dit bewust is aangehouden, vindt het CDA suggestief. Wel graag een toelichting van B&W hierop.

PvdA leidt in dat elke gemeente werkt met GEMMA (gemeentelijke modelarchitectuur). Twee van de acht kwaliteitsattributen betreffen beveiliging en gebruiksvriendelijkheid, die per definitie conflicteren. Elk apparaat is technisch tot op het bot te beveiligen, maar zo wordt een werkplek onwerkbaar. Phishing, dat te maken heeft met gedrag en bewustwording, is vrijwel niet te voorkomen, zeker omdat dat type mails soms uiterst geraffineerd is. Bovendien is de feitelijke schade pas later te merken: dan is forensisch onderzoek nodig, dat tijd kost en ook nog gebonden is aan (privacy)wetgeving. De fractie stelt vast dat, voor zover zij dit kan nagaan, in deze zaak de juiste stappen zijn gevolgd en de juiste maatregelen getroffen. Het datalek hoort echter niet en is absoluut onwenselijk. Voor de getroffenen is het uiterst vervelend. De organisatie moet er alles aan doen dit te voorkomen. De gemeente heeft hier de juiste stappen gezet: voor de PvdA is dit dossier gesloten.

ChristenUnie vindt dat deze zaak wel heel lang op de plank heeft gelegen. Het college had de raad bijvoorbeeld meteen na detectie van het lek, eventueel vertrouwelijk, kunnen informeren. De mens

is de zwakste schakel in de beveiliging. Oproep aan B&W is om raad(scommissie) te informeren over hoe phishingberichten zijn te herkennen en wat de voorgestane wijze van handelen erbij is.

VVD vindt elk datalek ernstig, maar een menselijke fout is snel gemaakt. De fractie vindt het gekozen tijdspad niet onverklaarbaar, is tevreden over de afhandeling en heeft geen behoefte aan de gespreksverslagen met de AP. Over de suggestie van doelbewuste publicatie van het datalek na de verkiezingen: ook de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden hebben hetzelfde tijdspad gekozen, maar daar zitten Wakker Emmen en PvdA niet in het college. De VVD-fracties in die gemeenten hebben bovendien geen vreemde zaken gehoord over het publicatiemoment.

Reactie college
Wethouder Otter memoreert dat de hack ergens voor de zomer 2021 plaatsvond. Een hoop maatregelen zijn genomen. De fout om meteen de AP te informeren, is later hersteld. De AP had binnen 48 uur met een aanwijzing moeten komen. Het datalek is ambtelijk gemeld, er zijn maatregelen genomen in de veronderstelling van de juiste handelwijze, namelijk: eerst niets doen. De AP reageerde zelf ook niet en kwam pas in december 2021 met de aanwijzing. B&W worstelden ermee welke brief zij moesten sturen naar de getroffenen. Een half jaar later met een vage boodschap, die geen indruk zou maken, was niet wenselijk en nadere toelichting was niet mogelijk. De doelgroep heeft ook minder affiniteit met ICT. B&W wilden daarom eerst advies van de AP. Dat gespreksverslag is op verzoek met de raad te delen. In het loggingsysteem waren alle stappen na te gaan. Het leek erop dat niets met de gegevens was gebeurd, maar dit was niet 100% uit te sluiten. Daarom is overwogen de getroffenen eerst niet te informeren. Later wel, toen de AP vond dat dit moest gebeuren. Enkele dagen later heeft het college dan ook besloten de brief naar die inwoners te versturen.

Tweede termijn
D66 dankt de fracties voor hun reactie. Men heeft dankzij deze toelichting, die men liever een half jaar eerder had gehoord, nu een stuk meer begrip voor de vertraging, zeker omdat het college al veel eerder de vraag bij de AP had neergelegd. De les voor de toekomst is om de raad al dan niet vertrouwelijk eerder mee te nemen in dit soort kwesties.

Voorzitter Huttinga stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen raadscommissie BM&E van 16 juni 2022

Voorzitter Huttinga ziet op bladzijde 14 in het ChristenUnie-betoog de bijbelse spreuk *'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet.'* staan. De juiste tekst met de positieve formulering moet zijn: *'Wat gij wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander.'* (Lucas 6:31). Met deze wijziging worden de notulen van 16 juni 2022 goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

D66 wil namens de afwezige GroenLinks-fractie graag stuk 11D laten agenderen voor de volgende commissie, de motivering van GroenLinks volgt.

Voorzitter Huttinga wijst erop dat die motivering uiterlijk maandag 19 september om 12.00 uur bij de griffie binnen moet zijn.

12. Overige ingekomen stukken

D66 is benieuwd naar de reactie van B&W Emmen op stuk 12A, het advies van de Rekenkamer aan de drie BOCE-colleges. Dan hoeft commissieagendering niet nodig te zijn.

Voorzitter Huttinga laat het verzoek doorgeleiden naar het college.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga sluit de vergadering om 21.42 uur onder dankzegging.